

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szórdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
 Egy évre 10 ft. — kr. Negyed évre 3 ft. 50 kr.
 Fél évre 5 — — — — — Egyre szám — 10 —
 Előfizetési pénzt minden küldemény: FŐ-PIACZ.
 V. KÖRNY. HAZ FÖLDSZINT és szerkesztő-
 ségbe bérmentre küldendők.
 Előfizetési helyben:
 TELEKESI K. LAJOS és H. CSÁTHY KÁROLY
 könyvkereskedésben és szerkesztőségben.
 Kézírták a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:

Öt naposra postánként 5 kr.
 Nagybbr terjedelmű, mint azelőtt több helyen
 hirdetések, a közértesítő a legelőbb
 értelem.
 Helyi hirdetések: minden heteltől külön 20 kr.
 „Nyitány”-on megjelenő közértesítő
 heti 15 kr.
 Név: vagy bérmentesültek beállítását kérték
 nem a közértesítőbe. — Ugyanlétan kérték
 iratnak nem adóknak vissza.

képeivel hazánkban
 ezzenek, ha belépünk
 futól jóvóly ajánlat,
 uság figyelmét a ne-
 beese iránt.
 helybeli iparos ifjak
 16-án névnapja alkal-
 pittal tiszteltet meg
 ügybuzgó elnök az
 ragaszkodását kö-
 nyvet érdekében, an-
 ny mint eddig, ezután
 tui megérett.
 felépítésére a vál-
 on ment végbe a vá-
 ben. Az összes munk-
 helybeli lakos Tóth
 r. még mindig itt van l
 l e mondas kik nagy
 aguk ellen, ha a bír-
 sítit igénybe nem von-
 tít meg néhány tétel-
 t hat költségünk tanul-
 tól azt mi a nőnek igen
 tet. Felmenteni lehet
 rskedésében.
 hogy mily sok tizán.
 a győztesztet használ-
 tereként a kárhuzok
 sánál. Ezen beteg-
 ságyos a Győr-féle
 on körül többé 10—20
 Milyen óvósági két
 erőd be, és gyakran
 feltűnt nagy könyveb-
 nek tekintetből arra
 amegyen Győr ut
 asai legyen.
 on Dr. Rottschnek
 VII.
 KÁROLY.
 1878. máj. 23.
 KÁROLY.
 1878. máj. 23.
 zám.
 ZÉKE.
 gőzmalom
 nyelnek
 és mellék.
 értékekben
 entesen
 KÜL. DEBRECZENBEN
 sakkal.
 100 kilo
 győzött 26.60
 eszkővel 26.90
 26.60
 zaskővel 26.90
 25 —
 zaskővel 25.30
 25.60
 24.80
 24.20
 23 —
 21.80
 21.80
 19.40
 17.40
 15.40
 14.20
 12 —
 10.60
 6.50
 4.80
 4.20
 4.40
 3.80
 15 —
 14 —
 13 —
 4.80
 4.20
 31 —
 22 —
 17 —
 15 —
 20 —
 8 —
 10 szám.
 hazban.
 MENTES
 SERDIGHT
 vnyomdájában.

A szocial-demokraczia és a reakció*)

„A korszellem hasonlít egy gyorsan haladó hirtől”, ugymond Börne, „az ebek utána futnak, megugratják és a legmerészebbek, legmégesebbek kerekibe harapnak és — bele török fogaikat.” Vilmos császár és a friedrichsruhei neuralgikus beteg is megtámadja a német nemzet szabadságát, de közeleg az idő, melyben belé fog törni foguk, ha csak addig Vilmos császár, ki elég vén arra, kerék helyett fiúbe nem harap, mint a németek szokták mondani.

Valamennyi francia szabadabb elvű lap meglátászik arról győződve lenni, hogy a Hűdel-féle merénylet rendőrség által csinált dolog. Erre ugyan némelyek azaz fognak válaszolni, hogy ez absurdum, mert nem lehet képzelní oly bolondot, ki magát étele merénylre vásároltassa meg. Olvassuk csak a történelmet és fognak találni példákat, midőn ez még is történt, jelesül: Franciaországban, hol Clement barát, Salzéde és Ravailac mind megannyi megvásárolt gyilkos volt. A rendőrség igen jól tudja, hol keresen rajongókat és kétségbeesett embereket? Hűdel esete sokkal gyanusabb, mint bármely más etele gyilkosé. Az utcák tömve voltak sétálókkal, mint ez a hű, loyális Berlinben, kivált a brandenburgi kapu és a hársfák közti városrészen mindig így szokott lenni, hogy van tehát, hogy a golyó vagy golyók, miket Hűdel Vilmos császár fejének, vagy melének irányzott, ugyanazon irányban, miután a császárt elhúzták, más valakit nem találtak? Csak nem kéneső golyók voltak, hogy mihelyt a csövet elhagyják, azonnal parányokká porlódnak, annyival kevésbé, mert állítólag három lövést süttöttél el Hűdel a császárra, ezek valóságos ellentései a „bűvös vadász” golyóinak, melyek mindenütt találtak. Hőmön golyó közt egy sem talált azon irányban, a merre célozva volt, más valakit, semmi ablakot nem tört, senkinek szobájába nem hatott és a loyális berliniek közül ne akadott volna ember, ki éjjel-nappal ne keresgélte volna a golyókat nemesak a járdán, hanem Berlin győnyörűségei csatornáskáiban — a császári város ezen díszében, hol a patkányfogó ebek gyakorlatokat szoktak tartani?

Tudja igen jól a német kormány, hogy a jelen válságos perczben, midőn azon ponton áll, hogy a döntő harcztot vivja az absolutismus érdekében a haladás ellen, hogy ép úgy Németországon kívül, mint azon belül — és belől talán még inkább — minden akadályt el kell hárítania az utból, mely rá nézve veszedelmessé válhatnék a válságos perczben, érzí, hogy Ausztria-Magyarországra, mint harmadik szövetségesre, nem számíthat többé, mivel ezt tőle elmosta azon lajtáninenni és lajtánituli áramlat, mely Muszkaország ellen irányul, s így szükségös győngíteni, ha nem lehet is egészen megemmiteni, a reakció és absolutismus legelleneségebb elemét. Tavaly a lengyelek, ezidén a szocial-demokraczia az, melyet a Vilmos-Bismarck és társak czég megtámad. És talán nem fognak hibázni, ha kimerjük mondani, miszerint a Magyarországon ugy szólván még gyermek pelenkában létező számszerint igen gyenge szocial-demokraczia is Bismarcknak köszönheti azon üldöztetést

*) E kitűnő cikket egyik fővárosi jeles tollu munkatársunktól vettük; felhívjuk erre a t. közönség figyelmét. — Szerk.

TELEKI MIHÁLY ÉS TISZA KÁLMÁN.

Tisza Kálmán mig hatalmas ellenfelét, a Deák-pártot megbuktatnia nem sikerül vala, politikájának győzelméről nem is álmodhatott. Tehát meg kell buktatnia a Deák-pártot. De hogyan, miként? Tisztes uton, becsülettel feyverekkel lehetetlen, mert hisz a közvélemény e párt politikáját támogatja. Eh! lelkiismeret ide, politika becsület oda! Titkos ármany, fondor cselekvény orgyilkával ejűk el őt! És ugy lőn. Tisza Kálmán álnoak, ördögi módon tört ellenfelére. Bevádolta, hogy föladta az ország jogait, melynek titkos értelme az volt, hogy elárulta a hazát! És a Deák-pártnak politikai hóhérok keze alatt kellett szétporlania pokoli erőszak által! És mit tett Teleki Mihály, mikor meggyilkoltatta Bánffy Dénest?

és apróbb nagyobb bosszantásokat, melyeknek a belügyminiszterium részéről ki van téve.

Bismarck, ugy látszik, államférfiankra ugyan oly igéző erővel bír, mint a boa constrictor apró állatokra, jelesül a nyulakra, hogy kitért szájába röpülnek. Így igézte meg Andrassy grófot és Tisza Kálmánt, kivált azóta, mióta Berlinben járt, Bismarckot vette mintájul és némely tekintetben még meg is elözte őt, mint ezt a népgyűlések elleni rendelete, a szabad sajtó ellen elkövetett eljárása és legújabbban a pesti munkások egylete elleni fellépése, ezek manifestumának confiskálása, eléggé bizonyítja.

De a nagy boa ugy látszik nem igen otthonos a zoologiában; nem olvasta Buffon, Cuvier, Funke, Merian és Johnston munkáit, mert ezekből megtanulhatta volna, hogy valamint a hatalmas gyilkos a pezinyi ickneumonban, ugy az óriás kigyónak egy a gém családhoz tartozó madárban, igen hatalmas és megalkodott elensége létezik; ezen gémet szekretér madárnak nevezik, mely röpülve a boa felett, hegyes csőrével egyes szurásokat ejt koponyáján, mind addig, mig a boát meg nem öli.

A szocial demokratia, melyről nálunk megvetéssel szólnak, melytől azonban azon államokban, hol ezen új politikai párt jobban kifőltött, méltán rettegnek, napról-napra hatalmasabb, szervezettebb kezd lenni, de sehoh sem annyira, mint épen Németországban, a szocial demokratia Németországban a politikai téren ugyanazon ösvényen indult, melyen Luther reformatiója indult. Ez is ép oly kevésbé volt a gondolkodás szabadságnak ne továbbja, mint a német szocial demokratia a nép szükségleteit, ez még a nihilismustól, az anarchismustól, sőt még a francia kommunismustól is oly távol esik, mint Luther, Kálmán, Wesley és Socinius tanai a tiszta ész bölcseszetétől. A német szocialisták legfőbb czéljuk még nem is a köztársasági elv, hanem csak a munkának a tőke felibe helyzése. Azonban még sem tagadhatni, hogy ez is haladás, noha a többi fennemlített praetiohoz képest, csak lépésben haladás.

Igaz, hogy Németországban a szocialismusk nagyobb jelentősége van, mint akár a fenismusk, akár a charitismusk Ir- és Angolországban és Észak-Amerikában, vagy a nihilismusk Muszkaországban, a nazerenismusk Magyarországon és nincs leerve, mint a commune Franciaországban, mert a német szocial demokratia már a német birodalmi gyűlésben is képviselve van, bár nem igen nagy számmal, de hiszen a történelemben nem évek, hanem évszázadok számlálандók s ha a szocial demokratia ugyanazon mérvben szaporodik számokban és tőkebirtokban hatalmasodik, mint ez Németországban van; a proslitákat nyer a katonaság, a diákság (mint ez történt tavaly a Dűbring berlini egyetembeli magántanár eseténél) és a kisebb államhivatalnokok közt, akkor igen könnyen felül fog az kerekedni Bismarckon és egész reacionarius junker cliquején.

Azok, kik a lekűszönt minisztert Falckot s még két miniszterársát, Hobercktet és Leonhardtöt közelebből ismerik, igen jól tudják, miszerint ezen miniszterek, ha nem is határozott szocialisták, de elveik a szocialistákéit megközelítik, és a birodalmi gyűlésben még

Még he sem itta vétét a föld, már fölcsapott a német szövetségi politikához. Ugyanahhoz, melyért Bánffy Dénest hazaárulással vádolta ő.

Főlesapott, és annyira ment benne, hogy Erdélyt eladta Ausztriának. Megnyitotta Erdélyt Leopold hadainak, melyek benyomultak oda, s aztán mikor nyilván való lett, hogy Leopold elakarja törölni Erdély fejedelmi székét, „az erdélyi ügy végrehajtásával” Caraffát, a hírhedt eperjesi mészáros-t, a kibe képest Haynau philantrop volt, küldte ki a bécsi udvar, a ki végre is hajtotta az erdélyi ügyet. És Erdély megszánt önálló fejedelemség lenni.

Teleki Mihály pedig birodalmi gróf lett! És mit tett Tisza Kálmán, mikor megsemmisítette a Deák-pártot?

ezeken kívül sokan vannak, kik hasonlólag közel állanak a szocialismushoz.

Vigyázzon hát a hatalmas boa, hogy magára ne mérgesítse a szocialistikus szekretér madarat és vessen egy pillantást Amerikába. A nagy 1863-diki észak-amerikai háborút is a harpers-ferryi eset előzte meg. Ahoz, hogy Amerikában a kommunisták hatalomra verődjének, igen kevés kell, ha meggondoljuk, hogy a munkás elem ott mindnyájok közt a legerősebb.

A kormány kívánsága folytán a még hátralevő összes kiegyezési kérdések bizottsági tárgyalása még a delegációk egybeülése előtt megtörténik. A 80 milliós bankadósság iránti tárgyalatot és a főrendiháznak a bankelöterjesztésekre vonatkozó módosításait már ma tárgyalás alá vette a képviselőház bankügyi bizottsága, s ugyancsak ma kerültek a vámszövetségi s vámtarifajavaslatok főrendi módosításai.

A képviselőházban tegnap folytatott a quottajavaslat tárgyalása. Orbán Balázs, Ostffy, Simonyi b., Ráth K., Kerkápolvi, Rágályi Nándor a javaslat ellen szóltak. Mellette senki. Általánosságban elfogadtattak, s aztán részleteiben is. Két interpellációt nyújtott be. Irt említett fel, hogy a delegáció ülészése máj. 25-én kezdetik meg.

Érzékeny osztrák. Kellersperg báró osztrák képviselő kilépett a balközépből, mivel ez a kormány kiegyezésének támogatását határozta el. Szerinte Ausztria Magyarországgal szemben 5 milliónyi évi tributum fizetésére elmarasztaltatni szándékoztak; s az ilyen helybenhagyás elötte formális — ha a a r u l á s. A szirukon bizott osztrák nem vessz figyelembe a mit hazánk áldozott 300 év óta az osztrák telhetetlen szákjának. A magyar kormány párt pedig kiskánnyolja az alkalmat, s bizonyít vele, hogy — a kiegyezés az osztrákra káros. No még csak akkor járnók meg, ha tudnánk hinni az osztrák őszinteségben!

A kegyelet oltára.

Budavár bevételének 29 ik évfordulóját a fővárosban az öreg honvédek példás kegyelettel ülték meg. Délélt 8 órakor mise tartott a krisztinavárosi templomban; délután pedig a folyton borus idő és eső daczára szép számmal gyűltek össze a honvédegyetek közp. választmányának s a pest-budai egyeteknek tagjai, a menház rokkantjai s más a fővárosban élő régi honvédek. Gyülekezési hely a Horvátkert. honnan folytonosan e közben, sárbán ment a 400 főnyi tömeg a krisztinavárosi templom, melyet ködfátyol takart el előlük. A ködfátyolból kilátszott a Budavár bevételénél elesett honvédek hamvai föl emelt síremlék. A menet itt megállt, levett főveggel állta körül a sírokat s De gré A lajos 48—49-iki honvédszázados adott kifejezést keblök érzelmeinek. Nincs oly magas és szép szobra a temetőben a győzelmes honvédeknek, mint a minő Budavár díszterén büszkélkedik a legőzött ellenség tiszteletére és diadójára. Ez korunk hábjára, hálátlanságára vall De volt régebben is apostola a szabadságnak, a halhatatlan II. Rákóczy Ferenc, a ki életét a hazának szentelte, két koronát utasított vissza, vagyónából is nemzete gyarapodott s mégis számszerűzetben kelt meghalnia, mint egy honfoglaló, — lme fölviradt a későbbi kor, igazságot szolgáltatott a vértanúnak, most nagyjaink szellemi pantheonban az első helyek egyike övé. Epigy megadja a haza elismerését, háláját idövel 48-iki honvédeknek, kiknek diadójára élni fog, még magyar szö zeng e föld határain. — A mely benyomást tett beszéd után a honvédsírt megkoszorúzták, a „Szózatot” énekeltek s hazatértek. A kegyelet ünnepök csoportját nemesak régi honvédek képezték, volt ott több nő is, orsz. képviselők, honvédek, Verhovay Gyula, Herman Ottó, mi azért ki emelendő, mert az ifjabb nemzedék nem szokott nagy telkeskedést tanusítani az elestek emléke iránt.

„Még czípjöte sem szakadt el, melylyl Deák testét kísérte ki!” — És már néhány hó múlva leérkezett a leonini stipulációkkal! „Oh gonosz hamarság!” S az az ember, a ki nem fogadta el a közös kormányt, delegációk, s jogfeladás vádját sújtotta azokra, a kik elfogadták: vám és kereskedelmi szerződést köt Ausztriával, autonóm vámtarifá alapján tiz esztendőre! Még csak Caraffa hiányzik. És a grófi c z i m. —

Ime Teleki Mihály és Tisza Kálmán. Kimutattuk e két államférfi azonosságát egyéniségükben és tetteikben: de az összehasonlítás még ezzel nem ért véget. Hátra van a megkülönböztetés. Ha mindenben egyformák ök, egyben nem lesznek egyformák soha.

Mint Egerből írják, ott nagy előkészületek tettek, hogy — a temetőben felléltott 1848/49-iki honvédek síremléke ünnepléses módon lepleztesék le. Ugyancsak ott Budavár bevételének 29-dik évfordulóját egy banquettel ünnepezték meg.

BUDAPESTI HIREK. Szigligeti Ede „A trónkereső” című tragoediáját Schnitzer a bécsi Burgtheater igazgatója lefordította német nyelvre. Legközelebb elő is adják. Az üres lakások száma a fővárosban tetemes, összesen 1791 házból áll egy vagy több lakás üresen. A képviselőház tegnap ülésén Delbrück német miniszter is ott volt nejevel együtt. Uj-Pesten mult vasárnapra munkás gyűlés volt hirdetre, melyet azongalban a megyei hatóság betiltott. Miért? A joghallgatok dr. Kautz Gyula tanárnak az arany tolat e hó 25-én fogják ányujtani. Az akadémiában dr. Kovács Sebestény Endre felett gyászbeszéd fog legközelebb tartani. A fővárosban több öngyilkosság fordult elő e héten. A távirászkok jun. 15-én a rákospataki parkban levő vendéglőben távasszi táncestélyt rendeznek.

Hivatalnokai önkény.

Beküldött. — Debreczen, máj. 23.

Ha valamely város tanácsa, vagy egyes tisztviselője oly rendeletet ad ki, vagy oly intézkedést tesz, a mely a személy és vagyonbiztonságot megtámadja, törvényeink szerint joga, sőt kötelessége a megtámadottak azon rendeletet vagy intézkedést figyelmen kívül hagyni, és a körülményekhez képest saját belátása szerint intézkedni. Így támadatott meg legközelebb városunkban a hivatali önkény által a magán vagyon, hivatalos meghurcolásnak és zaklatásnak lett kitéve a nép akkor, midőn a vaspályaudvar déli részén a katonai kórház és boldogfalvi kert közötti tőfáral körül ültetett, tilalomtábla által a jogos közhasználatról elzárattok, mert forró napokon sertszállítást vasuton eszközölni — a nélkül, hogy abban kismámhatatlan kár netörténjék, — csak az a hivatalnok képzél lehetök, a ki azon tő elzárattást intézte.

Megtámadatott illetéktelenül a közérdek; mert, hogy sertenészetesünk és annak kivétele közérdeki dolog, értelmes embernek hosszas bizonyítomn szükségeslen. Megtámadatott kereskedésünk, mert vajon melyik kereskedő merészkedik Debreczenben sertenésvenni, ha tudja, hogy kénytelen azt erősen felhevülve szomjan berakni, ha pedig a kereskedő piacunkról eltávozik, eltávozik utána a vidéki termelő is és ott állítja ki termelvényét, a hol el is adhatja. Megtámadatott azon tő elzárása által népünk egészsége is, mert a naphosszúság és a szomjúság által elkinzott állat, külümböli betegséget kapván, tulajdonosa kénytelen azt vagy leszurni, vagy betegnek el nem hull, értékesíteni, és azt ázsiai állapotban levő egészségügyi rendszabályainktól teheti is. Megtámadatott a bizottsági közgyűlés tekintélye is, és joga bitorlatott, mert közérdektől oly közelről és mélyen érintő rendelet kiadása egy tisztviselő önkényes nem bízott, a ki azon tette által meg is mutatta, hogy ilyen és ehhez hasonló eseteknél közgyűlési végzésre nincs szükségé.

Megsértette a hivatali tekintélyt is, mert azon minden bíralaton alóli tette által provokálta ennek figyelmen kívül hagyását, és a tilalomtáblának tiszteletben nem tartását és az által az enklük is nagyon szorongatott népet hivatalos zaklatásnak tette ki. Itt a magyarzat azon már többször felmerült panaszra, hogy a hivatali tekintély alá szállott. Vajon a nép-e az oka, ha megretészel fordul el azon hivatalnoktól, a ki a helyett, hogy kötelességét teljesítendő a népet zaklatja, annak jogait lábbal tapodja, és példadadásával a közérdekeséget megeméltelje? A többik között példa a tilalmas bitorlás. Ez pedig a mi itt elmondott, csak halvány kép a hivatali visszaélések nagy keretéből. Sajnos, de ugy van. Egy ilyen hivatalnokra aztán elmondhatjuk, hogy ügyeink vezetésére nem érdemes.

Boros László. m. k.

Lapkiadói botrány. A „Budapest” képes politikai napi lapot igen ügyesen s élénken szerkesztette Huszár Imre. Törekedett

Abban, hogy Teleki Mihály hazája ellenese csak a némettel szövetekezett. Tisza Kálmán a muszkaival is.

És ha a „Magyar nemzet politikáját” nem idéztük volna már előbb, s nem abból merítettük volna Teleki Mihály államférfiúi egyéniségének Maculay szerű jellemzését: idöznünk kellene most, nem csupán azért, mivel Tisza Kálmán a muszkaosztvéségbe belement, hanem mint egyik szomorú magyarázatát annak, hogy — megtehetette. Mert hogy Tisza Kálmán, gróf Andrassy Gyulával együtt bevitette a nemzetet a muszkaosztvéségbe, annak lehetősége némi összeköttetésben áll azszal, hogy Magyarországon fentidézett e könyvnek politikai fejtegetéseit nem méltányolták kellő érdeme szerint. „A magyar nemzet politikájának,” szer-

is lehet gyorsasággal adni a képeket. Azonban tegnapellott a lap már szerkesztői ellenjegyzés nélkül jelent meg; a helyett ott állott a lapon, hogy nyomtatott Vodianer F. felől s kiadónál. „Mi történt? Róza István kivégeztetését borzasztó alakban kimetszeti a képeket, mielőtt a végrehajtás megtörtént volna, a kiadó a lapban erőszakal — a szerkesztőség tiltakozása ellenére — kinyomatta s szétküldte. Nagyon természetes, hogy önézetes szerkesztő ily gyalázatos huncbugnak nem írhatja alá nevét. Nem is írta. Visszalépett. Következé a szerkesztőségből való kilépésben: Hentaller Lajos és Kaufmann Henrik beismukatták. A lapot most új név szerepel: „szerkesztésért felelős Papp László.” Hogy milyen kiváló ügyességgel „szerkesztették” aztán most nevezett lap, mutatja azon körülmény, hogy tegnap közöl egy képet „Budavár bevételé a magyar hadsereg által, 1849-ben május 21-én” czimmel. S alá, hol a képmagyarázat szokott megjelenni, ezt írja: Róza István ujjesti rablogyilkos kivégeztésének részletes leírását lapunk belső hasábjain közöljük.” Bizony, Vodianer is maradt, a mi — volt.

Miről is zengett az ének?

— „Közvélemény” —

A kormány lapjai nem tudnak hová lenni örömtökben egy a párisi „Journal des Débats”-ban megjelent cikk miatt, mely Tisza Kálmánnak legutóbbi külpolitikai beszédével foglalkozik. Az „Ellenőr” az idézett közönyt „elsőrendű párisi lapnak” nevezi, „melynek cikkei európai fórumra szoktak kelteni.” Nem akarunk semmit sem levonni a párisi lap jelentőségéből, csupán arra figyelmeztetünk, hogy ugyan ezen lap is meglehetősen élesen kelt ki az utóbbi időben az osztrák-magyar külpolitika ellen, mint az az illető cikkek ismertetése által annak idején jeleztek. Ezen cikkekéről azonban az Ellenőr jónak látta nem venni tudomást a k k o r bizonyára óvakodott volna „elsőrendű párisi lapnak” nevezni a „Journal des Débats”-t. Különben a Tisza Kálmán által a hatvan milliós hitel tárgyalásakor mondott beszédnek fört pontját az osztrák kormány felhivatalos lapja, a Bohémia, a leghatározottabban dementálja. E lap szerint nem igaz Tisza Kálmánnak azon állítása, hogy a monarchia „északi határán” szintén megszeges reudkivüli katonai intézkedések.

„Ep oly helytelen — folytatja a „Bohémia” — Tisza azon állítása, hogy az erdélyi határon már folyamatosan vannak a készülődések. Ez Tisza csak a nyugtalanoköz közvélemény lecsúszására mondhatta. Minden, a mi Erdélyben eddig történt, a vezérkar tevékenységére szorítottok, mely teljesen be van ugyan fejezve, de nem igényelt más költséget, mint a mennyi a költségvetésben föl van véve. A 60 milliomas hitel számlájára és ezimen sem történt semmi kiadás.”

VIDÉKI HIREK. A karánsebes-orso-

vai vasut-vonal e hó 20-án adatott át a közforgalomnak. Proder József eszpallér Balatonfüreden egy hosszgerenda egy csapta halántékon, hogy minden tetrázkodás és vérzés nélkül szörnyet halt. Mező-Keresztény Bördös Imre a kormacsban apját egy nagy kőssel megölte. Az apgyilkos azonnal elfogatott. Az erdélyrezi reformatum egyházkerület jun. 16-dikán tartja Kolozsváron évi közgyűlést. Legfőbb tárgya a főjegyző választása leend.

Kelet.

Összeesküvés a szultán ellen.

Konstantinápolyban összeesküvés volt a gyámoltalan Abdul Hamid ellen. Az összeesküvés Murad exszultán akarták a trónra viszhelyezni. E czélból hetfo hajnalán 30—40 feyveres ember behatolt ama palotába, hol Murad őrizteik, és ki akarta őt szabadítani. De a katonaság által lekonzoltattak. A mozgalom vezetője Ali Suavi effendi volt, ki ezelőtt a esászári Ilyeum igazgatója volt. E mi-

zöje, — kinek művét megjelenése elején politikai kicsinylői röpíratnak neveztek, — már 1873-ban látta azt a véztes külpolitikát, mely Andrassy kezében muszkaosztvéségben végződött el, s a legmélyebb történeti és politikai fejtegetésekkel mutatja ki Törökország létezésének szükségét, nemesak a mi érdemünkben, hanem Europa egyensúlyának érdekében. „Ha a porta nem volna, csinálni kellene, — ebből indul ki: s bizonyítja, hogy valamint a porta egészen a karloviaci békekig a német császárok ellen állt fenn: ezental Oroszország ellen kell fennállnia! Mennyire igazolják e felfogást a következmények! Különösen a német császár és az orosz czár együtt teszik semmivé. Szegény Ausztria-Magyarország pedig segített nekik. (Vége köv)

